

Voorstel Gemeenteraad F

Onderwerp	Gemeenterekening 2024		
Portefeuillehouder	Marc Teutelink agendaletter (F)		
Organisatieonderdeel	Cluster Concernstaf	Aangeboden aan Raad	13 mei 2025
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	2500012216

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. De Gemeenterekening 2024 vast te stellen.
2. In te stemmen met:
 - a. de bestemmingsvoorstellen voor een bedrag van 317 duizend euro
 - b. een onttrekking aan de algemene reserve van 16,6 miljoen euro
3. In te stemmen met:
 - a. toevoegingen van 97,3 miljoen euro en onttrekkingen van 69,5 miljoen euro in de reserves, resulterend in een toename van de reserves met 27,7 miljoen euro
 - b. de reserve Gezond Meedoen convenant Menzis op te heffen

Inleiding en voorgeschiedenis

Volgens de Gemeentewet legt het college verantwoording af aan de Raad over het door haar gevoerde bestuur, door middel van de jaarrekening en het jaarverslag (gemeenterekening). Het college zendt de vastgestelde gemeenterekening aan Gedeputeerde Staten binnen twee weken na vaststelling door de gemeenteraad, maar in ieder geval vóór 15 juli. De gemeenterekening is dan voorzien van een controleverklaring van de accountant.

Het college legt over het verslagjaar 2024 voor het tweede jaar zelf verantwoording af over de rechtmatigheid. Dit gebeurt in de jaarrekening via een standaardmodel zoals opgenomen in de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV. De accountant stelt vervolgens vast of de verantwoording getrouw oftewel goed is opgenomen.

Publieksvriendelijke samenvatting

We sluiten het jaar 2024 af met een nadeel van 16,3 miljoen euro. Daar tegenover staat een voordelig effect van 15,8 miljoen euro. Dit incidentele geld ontvingen we uit de circulaire gemeentefonds. In voorgaande jaren namen we dit op in de jaarrekening. De gemeenteraad heeft bij de eerste tussenrapportage echter besloten dit voortaan toe te voegen aan de algemene reserve. Dat doen we omdat we daarmee een nauwkeuriger beeld hebben van het werkelijke resultaat van de taken die we uitvoeren. Het effect op de algemene reserve is uiteindelijk hetzelfde, namelijk een nadeel van 0,5 miljoen euro. Bij de komende begroting wegen we integraal af wat de bestemming hiervan is.

Ten opzichte van de begroting 2024 is er vooral een fors structureel nadeel op jeugdhulp. Verder zijn er nadelen op WMO lokaal en versterken economische structuur. Daartegenover zijn voordelen gerealiseerd op de centrumtaak beschermd wonen, sport en gezondheid en hogere rentebaten schatkistbankieren. De komende jaren wacht ons een flinke financiële opgave. Dat komt vooral doordat het Rijk een forse korting op het gemeentefonds doorvoert.

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven

Met de gemeenterekening wordt inzicht gegeven in de resultaten en de financiële positie van de gemeente over het afgelopen jaar en leggen Burgemeester en Wethouders daarover verantwoording af. Doel is een betrouwbare en voor lange termijn houdbare financiële huishouding.

Argumenten

1.1 volgens de gemeentewet stelt de raad de jaarrekening en het jaarverslag vast.

In de Gemeentewet (artikelen 197 t/m 201) is de verantwoordelijkheid ten aanzien van de gemeenterekening geregeld. Met de gemeenterekening 2024 legt het college inhoudelijke en financiële verantwoording af aan de Raad over het jaar 2024. De Raad stelt de gemeenterekening vast in het jaar volgend op het begrotingsjaar om deze vervolgens vóór 15 juli naar de provincie te sturen.

2.1 de Raad gaat over de bestemming van het jaarrekeningresultaat

Jaarrekeningresultaat

De gemeente Enschede sluit 2024 af met een negatief jaarrekeningresultaat van 16,3 miljoen euro. Bij de begroting 2024 werd nog een nadeel van 4,7 miljoen euro verwacht.

Bedragen in 1.000 euro's	Begroting (na wijziging) 2024			Realisatie 2024			Resultaat
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	
Vitaal en sociaal	192.281	527.688	-335.407	212.377	557.510	-345.133	-9.726
Duurzaam wonen, leven en werken	127.858	223.272	-95.414	123.405	224.153	-100.748	-5.334
Samenleving en bestuur	12.676	53.190	-40.514	13.542	56.484	-42.942	-2.428
Financiën en organisatie	636.070	164.735	471.335	633.810	161.319	472.491	1.156
Resultaat	968.885	968.885	-	983.134	999.466	-16.333	-16.333

Dit nadelige resultaat over 2024 is opgebouwd uit voor- en nadelen op de verschillende producten. Het gaat dan om nadelen op Jeugdhulp (18,9 miljoen euro), Versterken economische structuur (3,8 miljoen euro) door verslechtering van de grondexploitatie luchthaven, Stelpost onderuitputting Vitaal & sociaal (3,5 miljoen euro), Algemene inkomsten (3,4 miljoen euro) door het achterwege laten van de onttrekking aan de algemene reserve van het begrote tekort, Ondersteuning lokaal WMO (2,6 miljoen euro), Stadsdeelgewijs werken (1,3 miljoen euro) door extreme regenval en overstroming in de wijken Pathmos en Stadsveld en het nadeel op het product Bestemmen/vergunnen/toezicht/handhaving (1,0 miljoen euro).

Hiertegenover zijn ook voordelen te constateren, zoals op Ondersteuning centrumtaken WMO (5,1 miljoen euro) voor de taak Beschermd wonen, Sport en gezondheid (4,4 miljoen euro), Rente & treasury (2,6 miljoen euro) door hoge rentebaten schatkistbankieren, Inkomensondersteuning (2,3 miljoen euro), Sociale werkplaats en nieuw beschut (1,7 miljoen euro), Onderwijsvoorzieningen (1,6 miljoen euro) door lagere kapitaallasten, Algemene bijstand levensonderhoud (1,5 miljoen euro) door een hoger rijksbudget BUIG en het product Parkeerbeheer (1,1 miljoen euro) door hogere baten en lagere lasten.

Voor een nadere toelichting op de cijfers wordt verwezen naar paragraaf 8.2 van de gemeenterekening (Analyse op afwijkingen tussen begroting en overzicht baten en lasten).

Bestemming van het jaarrekeningresultaat

In 2024 is sprake van een nadelig resultaat van 16,3 miljoen euro. Dit resultaat wordt aan de algemene reserve onttrokken. Daarnaast kunnen bedragen specifiek worden bestemd als het gaat om voorstellen, die:

- voortkomen uit wetgeving, Raadsbesluiten, aangenomen moties/amendementen of
- betrekking hebben op niet bestede incidenteel beschikbare middelen die er volgend jaar niet meer zijn, maar nodig zijn voor de uitvoering c.q. afronding van activiteiten.

Gerealiseerd nadelig resultaat * € 1.000		16.333
Bestemmingsvoorstellen:		
1	Makelpunt Vastgoedbedrijf	125
2	Urgentieverordening	100
3	Inclusief beleid	77
4	Bestrijding identiteits- en documentfraude publieksbalies	15
5	Onttrekking algemene reserve	16.650

Voorgesteld wordt om het nadelig jaarrekeningresultaat van 16,3 miljoen euro, plus het saldo van bovengenoemde specifieke bestemmingsvoorstellen van 0,3 miljoen euro, aan de algemene reserve te onttrekken.

Toelichting specifieke bestemmingsvoorstellen:

1. Makelpunt Vastgoedbedrijf (125.000 euro)

De raad heeft begin 2024 incidentele middelen beschikbaar gesteld voor de periode 2023-2025 voor het opzetten van een Makelpunt, 1 ingang voor vraag en aanbod van maatschappelijke ruimtes. Door een vertraagde introductie is het project Makelpunt pas in februari 2024 van start gegaan en in september 2024 ging de website live. Door deze vertraging zijn er minder middelen gebruikt en waren de kosten voor 2024 minder hoog dan vooraf ingeschat. Voorgesteld wordt om de niet bestede middelen over te hevelen naar 2025.

2. Urgentieverordening (100.000 euro)

In de begroting 2024 heeft de raad een bedrag van 100.000 euro toegekend voor het opstellen van een urgentieverordening. Een urgentieverordening wordt met de nieuwe wet versterking regie volkshuisvesting verplicht. Het opstellen van de verordening wordt regionaal opgepakt. Dit loopt tot en met 2025. Daarom wordt voorgesteld om het bedrag over te hevelen naar 2025.

3. Inclusief beleid (77.000 euro)

In de gemeentebegroting 2023 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld voor een bedrag van 100.000 euro voor inclusief beleid en anti discriminatie. Deze gelden zijn in 2023 grotendeels niet tot besteding gekomen door gebrek aan capaciteit. Daarom zijn de resterende middelen van 93.000 euro met een bestemmingsvoorstel bij de jaarrekening 2023 overgeheveld naar 2024.

Hiervan is in 2024 ongeveer 16.000 euro gebruikt voor de implementatie van activiteiten ter bevordering van inclusie en diversiteit, zoals bijvoorbeeld de Expo Oud Roze, promotiemateriaal en de Gemeente Iftar. Door personele wisselingen en langdurige uitval is een bedrag van 77.000 euro echter opnieuw niet besteed. Voor 2025 ligt nu een uitvoeringsplan voor van in totaal 53.000 euro. De resterende middelen zijn begroot om in te zetten voor uitvoering van de Lokale Inclusie Agenda. We stellen nu overheveling voor, omdat er verder geen middelen in de begroting 2025 zijn opgenomen om te besteden aan inclusief beleid. Terwijl er het afgelopen jaar wel stevig is gewerkt aan het opzetten en onderhouden van een maatschappelijk netwerk, en daar ook verwachtingen leven ten aanzien van het vervolg. Zonder middelen is er echter geen reëel vervolg mogelijk.

4. Bestrijding identiteits- en documentfraude aan de publieksbalies (15.000 euro)

In de gemeentebegroting 2023 zijn incidenteel middelen toegekend voor de implementatie van nieuwe technologie ter bestrijding van identiteits- en documentfraude aan de publieksbalies. Dit bedrag is met een bestemmingsvoorstel bij de jaarrekening 2023 overgeheveld naar 2024. Deze middelen zijn afgelopen twee jaar niet besteed vanwege een landelijke discussie met de autoriteit persoonsgegevens. Die maakte geen verschil in gezichtsvergelijking en herkenning. Er is bewust gewacht met de implementatie, totdat hierover duidelijkheid was. Die is er nu en we kunnen overgaan tot implementatie. Dit bedrag is nodig, omdat hiervoor geen middelen in de begroting 2025 zijn opgenomen.

De ratio weerstandsvermogen komt eind 2024 nog uit op 1,83. Eind 2027 komt deze ratio met 0,76 onder de door de raad vastgestelde wenselijke bandbreedte van 1,0 - 1,4. Dit als gevolg van al in vorige begrotingen geplande mutaties op deze reserve. Voor een nadere toelichting op het weerstandsvermogen wordt verwezen naar paragraaf 3.2 van de gemeenterekening (Weerstandsvermogen en risicobeheersing).

3.1 de verslaggevingsvoorschriften schrijven voor dat de bestemming van reserves aan de Raad is voorbehouden.

Volgend uit artikel 43 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en artikel 15 van de financiële verordening, dient de Raad goedkeuring te verlenen voor de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Deze goedkeuring wordt vooraf gegeven bij de vaststelling van de begroting. Hiermee geeft de Raad invulling aan haar budgetrecht. Met de jaarrekening wordt hier vervolgens achteraf verantwoording over afgelegd. Hieronder volgt een toelichting.

Bedragen x € 1.000	1-1-2024	Bestemming 2023	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2024
Algemene reserve	88.708	14.421	37.344	15.439	125.035
Bestemmingsreserve - Egalisatie	9.995	0	13.582	13.774	9.803
Bestemmingsreserve - Kapitaallasten	16.532	0	8.247	5.352	19.427
Bestemmingsreserve - Overige	106.702	197	38.102	28.568	116.430
Totaal reserves	221.937	14.617	97.275	63.133	270.695
Gerealiseerd resultaat 2023	21.033	-14.617	0	6.416	0
Totaal reserves	242.970	0	97.275	69.549	270.695

De reservepositie in 2024 laat een toename zien van 27,7 miljoen euro. Dit bedrag bestaat uit toevoegingen van in totaal 97,3 miljoen euro en onttrekkingen van in totaal 69,5 miljoen euro. Het totaal van de reserves per eind 2024 bedraagt 270,7 miljoen euro en bestaat uit een algemene reserve van 125,0 miljoen euro en bestemmingsreserves van 145,7 miljoen euro. De algemene reserve is in 2024 vooral toegenomen door de toevoeging van de bestemming van het saldo jaarrekeningresultaat 2023 van 14,4 miljoen euro en de voordelige effecten van de circulaire gemeentefonds van 15,8 miljoen euro. In komende jaren zal de reserve afnemen door het nadelig rekeningresultaat 2024 en de geplande tekorten in de toekomstige begrotingsjaren. In dit overzicht is nog geen rekening gehouden met de hierboven vermelde resultaatbestemming 2024.

In lijn met artikel 15 van de financiële verordening wordt de Raad ook gevraagd om in te stemmen met de opheffing van de reserve Gezond Meedoen covenant Menzis. Deze bestemmingsreserve vervult geen functie meer en het saldo per eind 2024 van 839 euro kan in 2025 vrijvallen. Voor een specificatie en het verloop van de reserves wordt verwezen naar paragraaf 10.1 van de gemeenterekening (Staat van reserves).

Risico's

Bij het voorstel van de gemeenterekening gaat het om een verantwoordingsdocument richting gemeenteraad en is dit aspect niet van toepassing.

Kosten en financiële dekking van het voorstel

Bij het voorstel van de gemeenterekening gaat het om een verantwoordingsdocument richting gemeenteraad en is dit aspect niet van toepassing.

Afweging en alternatieven

Door niet in te stemmen met de specifieke resultaatbestemmingen kunnen deze activiteiten geen doorgang vinden.

Participatie

Bij het voorstel van de gemeenterekening gaat het om een verantwoordingsdocument richting gemeenteraad en is dit aspect niet van toepassing.

Communicatie

Er is een persbericht opgesteld en na de collegebehandeling zal een persgesprek plaatsvinden.

Vervolg

Na de raadsbehandeling vinden de laatste redactionele (technische) aanpassingen aan de jaarrekening plaats, zoals de toevoeging van de tekst van de controleverklaring. Vervolgens wordt de gemeenterekening door het college naar de provincie gestuurd.

Bijlagen

Gemeenterekening 2024

Raadsbesluit gemeenterekening 2024

Persbericht gemeenterekening 2024

Concept Accountantsverslag 2024

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

E.A. Smit

R.W. Bleker